

En samlet Sydøsteuropa-erklæring fra OSCE's Ministerrådsmøde i november 2000, hvori præsident Kostunica deltog, fastslår, at OSCE skal være rammen om et *regionalt samarbejde* mellem de nye og fortsat skrøbelige demokratier. OSCE er rammen om *Stabilitetspagten for Sydøsteuropa*, og OSCE deltager aktivt i Pagtens Arbejdsbord I (demokrati og menneskerettigheder) og Arbejdsbord III (sikkerhed).

OSCE's *militære dimension* bliver en vigtig del af den regionale indsats på Det Vestlige Balkan. Dayton-aftalen fra 1995 giver OSCE en særlig rolle i forbindelse med militær stabilisering i Bosnien-Herzegovina, og rummer også bestemmelser om regionalt samarbejde. FRJ kan som OSCE-medlem også ventes at tiltræde det nye Wien-dokument om militær tillidsskabelse, der blev vedtaget på OSCE-topmødet i Istanbul i 1999. Et vigtigt område bliver netop militær tillidsskabelse på regional basis. Danmark støtter i denne forbindelse OSCE-projekter om luftovervågning i Bosnien-Herzegovina, der har været rammen om samarbejde mellem officerer fra henholdsvis Føderationen Bosnien-Herzegovina og Republika Srpska. På Ministerrådsmødet i 2000 vedtoges et *dokument om hånd- og håndbårne våben* (Small Arms and Light Weapons), der ikke mindst vil være relevant for indsatsen på Det Vestlige Balkan. Dokumentet vil være et vigtigt bidrag til de internationale bestræbelser for at sikre øget kontrol med håndvåben, herunder i forbindelse med FN's konference i sommeren 2001 om ulovlig handel med håndvåben.

De nylige begivenheder i *Presovo-dalen* og *Makedonien* (FYROM) har understreget, at der er behov for en konstant indsats for at sikre stabilitet på Det Vestlige Balkan. Dette vil præge OSCE's dagsorden i regionen – i samarbejde med EU og NATO. I de første måneder af 2001 er arbejdsdelingen mellem de internationale organisationer ved at falde på plads. Mandatet for OSCE's Mission i FRJ omfatter også Presovo, og OSCE vil således kunne bistå EU og NATO med henblik på monitorering og stabilisering. OSCE skal også bidrage til uddannelsen af en multietnisk politistyrke for Presovo, på grundlag af organisationens erfaringer fra den internationale politiskole i Kosovo.

Makedonien (FYROM) nævnes ofte som et eksempel på, at international konfliktforebyggelse betaler sig. Igennem 10 år er det lykkedes at holde landet ude af konflikterne på Det Vestlige Balkan. OSCE har sin del af fortjenesten herfor. OSCE-Missionen i Makedonien (FYROM)

har til opgave dels at fremme en demokratisk udvikling, dels at overvåge grænsen til Forbundsrepublikken Jugoslavien. OSCE's Højkommissær for Nationale Mindretal har det overordnede ansvar for at sikre respekten for Makedoniens albanskprogede befolkningsgruppe. Oprettelsen af et albanskproget universitet i Tetovo i Makedonien kan nævnes som et af de konkrete resultater af denne indsats. OSCE har også taget aktivt del i forsøgene på at hindre, at de seneste provokationer fra væbnede albanske grupper sætter de opnåede resultater over styr. Som reaktion på urolighederne forøgedes antallet af OSCE-grænseobservatører, og OSCE deltager i den løbende internationale koordination med FYROM's regering. OSCE-formandskabet har udnævnt den amerikanske ambassadør Frowick til sin særlige udsending for FYROM.

I *Kosovo* er der sket visse fremskridt, men der er stadig endnu langt at gå i demokratiserings- og genopbygningsprocessen. OSCE's Mission i Kosovo er en af de fire søjler i UNMIK, den samlede internationale tilstedeværelse i Kosovo, ledet af FN. UNMIK-strukturen, hvor også EU indgår, er således et eksempel på samarbejdet mellem globale og regionale organisationer. OSCE har ansvaret for demokratisering, retsvæsensreform, politiskole og valg. De OSCE-gennemførte valg i oktober 2000 må betegnes som en succes, med sejr til moderate kræfter og med en relativt velordnet og velgennemført valgproces. Provinsvalgene til efteråret bliver næste store opgave. Dertil kommer det daglige arbejde med at 'vinde freden' i den urolige provins. Mitrovica-regionen i det nordlige Kosovo (hvor den danske brigadegenerall Finn Særmark-Thomsen er lokal OSCE-chef) oplevede i starten af 2001 en række uroligheder. Det understreger, at der skal gøres en særlig indsats for at sikre vilkårene også for de serbiske befolkningsgrupper og andre mindretal i Kosovo.

Montenegros regering fremfører efter de OSCE-gennemførte valg i april d.å. fortsat ønsket om uafhængighed, med nye konsekvenser for det politiske landskab på Det Vestlige Balkan. OSCE har været en del af de internationale forsøg på at fremme demokrati og stabilitet i republikken. Allerede i 1999 oprettedes et projektkontor for OSCE's Afdeling for Menneskerettigheder og Demokratiske Institutioner i Montenegro, finansieret af blandt andet Danmark. Der er fra montenegrinsk side nævnt muligheden af